

© Deze tekst is auteursrechterlijk beschermd

Artikel: Feedback-wijzer - feedback bij toetsen en examens met checklist 'Wat kan ik uit mijn fouten leren'

Auteur: Els Van Doorslaer
Die-'s-lekti-kus vzw, Diestsesteenweg 722, 3010 Kessel-Lo
E-mail: info@letop.be – Website: www.letop.be

Datum: januari 2011

Kort

Leerlingen die na een toets persoonlijke feedback krijgen zijn meer gemotiveerd om te leren. Ze worden competenter als ze de kans krijgen uit hun fouten te leren. Feedback geeft leerlingen meer inzicht in hun eigen leerproces of functioneren. Alleen zo wordt hun 'leren' effectiever. Ze worden zich bewust zijn van hun fouten en de oorzaak ervan. Zo kunnen ze zichzelf bijsturen en die fouten vermijden.

Dit is uitermate belangrijk voor alle leerlingen, maar vooral voor leerlingen met een leerstoornis. Zij hebben nog meer sturing nodig bij het beoordelen van hun eigen werk en het planmatig studeren.

Leerkrachten krijgen een beter zicht op de oorzaken van het falen van sommige leerlingen. Zo kan blijken dat Jan die de indruk geeft niet te studeren thuis wel hard werkt thuis maar een verkeerde studiemethode heeft. Of dat Lien veel fouten maakt bij cijferen omdat ze de techniek wel kent maar haar cijfers omdraait.

Dit artikel geeft de leerkracht concrete tips om samen met de leerlingen na een toets of examen een analyse te maken aan de hand van een feedbackformulier.

Ouders kunnen met hun kind met het feedbackformulier enkele zwakke toetsen overlopen. Zorg- of leerlingbegeleiders kunnen aan de slag met een groepje leerlingen met een zorgvraag en hen extra tips en ondersteuning bieden. Leerlingen kunnen er na een tijdje zelfstandig mee werken.

Het model is bruikbaar in de bovenbouw van het basisonderwijs en de eerste graad secundair onderwijs. Het kan gemakkelijk aangepast worden aan de eigen situatie of het eigen vak.

Tips voor de leerkracht

1. Overloop samen na een toets of examen met de leerlingen de vragen. Bespreek de antwoorden.

Laat de leerlingen bij vragen die ze niet of fout invulden de oorzaak van het foute of onvolledige antwoord invullen.

2. Vul samen met de leerlingen de feedbacklijst (zie model op volgende pagina) in. Bespreek wat fout en goed ging.

3. Zoek naar de oorzaken. Waarom ging het mis?

Dit is belangrijk voor alle leerlingen. Voor leerlingen met een leerstoornis is het extra belangrijk.

Zij hebben meer moeite met planmatig en gestructureerd werken. Ze zijn vaak verstrooid of vergeetachtig. Het kan bijvoorbeeld zijn dat ze hun les niet kennen omdat hun agenda onvolledig of onleesbaar ingevuld is. Of omdat ze hun boek niet bij hadden of niet precies wisten wat ze moesten leren. Zie ook fiches in de map 'Leerzorg': ['Een ruimere kijk op de bijkomende problemen'](#).

Fouten kunnen ook te maken hebben met de specifieke problemen eigen aan de leerstoornis. Een leerling die onvoldoende vlot leest kan in tijdsnood komen of een belangrijk woord verkeerd lezen. Een rekenfout kan het gevolg zijn van de omkering van de cijfers of verwarring van een bewerkingsteken (+ in plaats van x).

4. Zoek naar oplossingen

Leerlingen vinden meestal niet uit zichzelf hoe ze een probleem kunnen aanpakken. Doe suggesties en zoek samen uit wat werkt en niet werkt. Laat 1 of 2 actiepunten noteren voor de volgende toets.

5. Leer de leerlingen zelfstandig zijn werk beoordelen

Na enkele 'klassikale' besprekingen kan je na een tijd de lijst zelfstandig laten invullen. Laat de leerlingen elkaar per 2 feedback geven.

Voor leerlingen met ernstige problemen kan het zinvol zijn om de leerling- of zorgbegeleider in te schakelen om individueel of met een groepje leerlingen extra tips en ondersteuning te bieden.

6. Betrek de ouders

Bekijk samen met de ouders een ingevulde lijst. Bespreek en zoek samen uit hoe zij hun kind thuis kunnen ondersteunen.

7. Voorbeeldformulier

Je vindt een model als bijlage. Dit is een voorbeeld. Het is zeker niet volledig. Je kunt dit gemakkelijk aanpassen naargelang de leeftijdsgroep of het soort toets. Leerkrachten secundair kunnen 'vakspecifieke' onderdelen toevoegen. Voorstellen voor acties kunnen op maat van de leerling aangevuld worden.

Planwijzer en leerwijzer

In het model wordt verwezen naar de plan-, leer- en examenwijzers. Deze documenten vind je op www.letop.be. De [planwijzer](#) biedt een stappenplan 'plannen'. Met voorbeelden van een week- en dagplanning. De [leerwijzer](#) biedt een eenvoudige leerstijltest en geeft praktische leertips per 'leerstijl'.

Wat kan ik uit mijn fouten leren?

Naam:	Toets:	Datum:
Aantal vragen goed:	Aantal vragen fout:	
Aantal vragen onvolledig:	Aantal vragen niet ingevuld:	Score: op ...
Tijd thuis gestudeerd:		

Wat ging er fout/goed tijdens het studeren?

probleem	ja - neen	actie
praktische problemen		
agenda niet of onvolledig ingevuld		alle dagen laten controleren door...
boeken of cursus niet bij		samen met ... checken lijstje met tel. nrs van klasgenoten
notities onleesbaar		notities kopiëren van...
notities onvolledig		notities kopiëren van...
niet goed gepland		
te laat begonnen		werk met ' de planwijzer '
te weinig tijd gepland		fiche ' Hoe plan ik ' – p.134 – Map Leerzorg
geplande tijd niet gebruikt		keukenwekker/ hulp ouder
manier van studeren niet goed		
te weinig concentratie		fiche ' Hoe organiseer ik mijn werkplek ' p. 137 – Map Leerzorg
definities – regels te weinig geleerd		fiche ' Hoe leer ik uit het hoofd ' p. 153 – Map Leerzorg
te weinig oefeningen gemaakt		
niet weten wat en hoe		Fiche ' Hoe studeer ik? '
leerstijl (hoe leer je nu?)		Check met de leerstijltest in de leerwijzer of jouw manier past bij je leerstijl .
door zien – alleen bekijken		
door zien – bekijken en opschrijven		
door horen - laten voorlezen		
door horen – hardop lezen en zeggen		
door doen – schema's maken		
leerstof		
niet begrepen		hulp en uitleg vragen
te moeilijk		bespreken met leerkracht
niet voldoende gekend		laten opvragen of overhoorprog. Fiche ' Overhoor ' uit map Surfplank

Wat ging er goed/fout tijdens de toets?

probleem	ja - neen	actie
tijdsnood tijdens toets		
te weinig tijd door moeizaam lezen		meer tijd, laten voorlezen of werken met voorleessoftware
te weinig tijd door moeizaam schrijven		meer tijd - laten typen
te langzaam begonnen		vragen nummeren van makkelijk naar moeilijk en dan meteen beginnen
teveel tijd aan één vraag		vragen tellen en tijd inschatten beginnen met wat je zeker kan
getwijfeld bij vragen		vraag per vraag werken
...		
onnauwkeurigheid		
sommige vragen verkeerd begrepen		vraag 2 keer lezen en kernwoorden markeren
onvolledig antwoord		deelvragen nummeren (3 deelvragen = 3 deelantwoorden) en checken
vraag of vragen vergeten te beantwoorden		vragen die klaar zijn markeren met een kleur vragen + antwoorden tellen (vb. 8 vragen = 8 antwoorden)
onleesbare antwoorden		toets op computer maken
gevoel		
last van zenuwen		
angst om het niet te kunnen		leren omgaan met faalangst
moeite met concentreren		gehoorbeschermer
onverschillig		
(te) zeker		

Actiepunten voor volgende toets?

- 1.
- 2.
- 3.

Aan wie vraag je hulp bij een probleem?

Handtekening ouders